

INSTITUUT VOOR AMERIKANISTIEK vzw.

NIEUWSBRIEF

Driemaandelijks tijdschrift
Uitgiftekantoor Antwerpen X

<http://users.tijd.com/~tdn24064/>

2004 - Nr. 2
April - Juni

Ontdekten de Chinezen Amerika?

In zijn lijvig werk, *1421: het jaar waarin China de Nieuwe Wereld ontdekte*, poneert Gavin Menzies de stelling dat de eunuchen-admiraals van de vroege Ming-dynastie de grote Europese ontdekkingsreizigers met decennia voorafgingen.

Zeventig jaar voor Columbus ontdekten ze Amerika. Zesenzestig jaar eerder dan Dias zeilden ze om Kaap de Goede Hoop en negentachtig jaar vóór Magalães voeren ze door de huidige straat van Magallanes. Pas drie eeuwen na hen zeilde kapitein Cook naar Australië en vier eeuwen voor de Europeanen deden ze Antarctica en het noordpoolgebied aan.

Heeft Gavin Menzies het bij het rechte eind? Zijn basisstelling steunt niet echt op primaire bewijzen. De confucianistische mandarijnen vernietigden bij de terugkomst van de Chinese ontdekkingsreizigers immers alle kaarten en verslagen en lieten de schepen weggroten. Bovendien gaat het grotendeels over het herkauwen van bestaand materiaal, dat wel op een unieke zij het zeer selectieve manier met elkaar wordt verbonden. Nieuwe, voornamelijk secundaire bewijzen worden vaak op een uiterst speculatieve manier geïnterpreteerd. De hoeveelheid ervan doet de lezer wel twijfelen. Essentiële vragen blijven echter onbeantwoord. Het resultaat is fascinerend, maar op zijn zachtst gezegd controversieel.

Wij namen ons voor zijn argumenten stuk voor stuk te verifiëren uit andere, onafhankelijke wetenschappelijke bronnen, in het bijzonder met betrekking tot de Nieuwe Wereld. Deze zoektocht voerde ons veel verder dan wij ooit verwachtten of van plan waren. Maandenlang wroetten wij ons door een steeds toenemende stapel van honderden en honderden bladzijden zeer diverse en elkaar vaak tegensprekende documenten. Om al dat materiaal te bewerken tot een leesbare en toch genuanceerde synthese hebben wij meer tijd nodig. Meer dan nodig was om de deadline te halen voor dit nummer van de Nieuwsbrief. Onze verontschuldiging aan de lezers. En, bij leven en welzijn, tot het volgende nummer.

Jos Martens

INHOUD

***

Tentoonstellingen
Blz. 2

***

Persberichten
Deel 3

***

Recent verschenen
Blz. 6

***

Bibliotheek
Blz. 8

***

Secretariaat: Generaal Drubbelstraat 153, 2600 Berchem. Tel.: 03/239.71.86
janssens.verbeek@tiscali.be

Verantwoordelijke uitgever: Johan Daelman, Schoolstraat 3, 2340 Beerse, Belgium. Tel./Fax: 014/61.15.67
jdaelman@hotmail.com

TENTOONSTELLINGEN

SINT NIKLAAS

*Ghurra's:
Goden uit de Himalaya - Nepalese volkskunst*

Wat: Centraal in de tentoonstelling staat een nooit eerder getoond voorwerp: de ghurra of karnstokhouder. Al eeuwen gebruiken de Nepalese bergbewoners dit voorwerp om de melk te karnen en zo boter te vervaardigen. Dit dagelijks ritueel steunt op een eeuwenoude hindoemythe, de Samudra Manthana: het karnen van de oeroceaan door goden en demonen. Deze mythe is niet enkel een scheppingsverhaal maar ook een uitbeelding van de eeuwenoude strijd tussen goed en kwaad.

De karnstokhouders worden, samen met een schat aan Nepalese godenbeelden, tentoongesteld in een gesimuleerd tempelcomplex. De muren worden tijdens de tentoonstelling door Nepalese vrouwen beschilderd met authentieke Mithala-muurschilderingen.

Lees verder: Paul de Smedt. "Het goddelijke steunpunt, een interpretatie van de symbolische betekenis van de Nepalese karnstokhouders." In: Instituut voor Amerikanistiek - Nieuwsbrief. 2000, 2 (apr.-juni).

Blz. 3-22, geïll.

Waar: Sint-Niklaas. Stadsfeestzalen. Leopold II laan.

Wanneer: van 28 augustus tot 30 november 2004.
dinsdag tot donderdag, en zaterdag: 14 tot 18 uur

vrijdag: 14 tot 22 uur

zondag: 10 tot 18 uur en op afspraak

Kosten: toegang 5 Euro; groepen en gepensioneerden 3 Euro
catalogus 25 Euro

Info: tel. 03.777.75.43
www.ccsint-niklaas.be

ANTWERPEN

Zonnegoden en Offerdoden

Wat: Indiaanse culturen van Mexico en Guatemala.

Waar: Amerika Museum van het Studiecentrum voor Amerikaanse Indianen.
Grote Beerstraat 34, 2018 Antwerpen

Wanneer: tot 22 augustus
Maandag - dinsdag van 14u tot 18u
Donderdag - vrijdag van 14u tot 18u
Zaterdag van 11u tot 17u
Zondag en woensdag gesloten

Kosten: gratis

Info: tel. 03.239.46.09

LEIDEN

Met Kuifje naar de Inca's

Wat: lees artikel van Jos Martens in de vorige Nieuwsbrief.

Waar: Rijksmuseum voor Volkenkunde, Leiden.
Steenstraat 1, Leiden

Wanneer: tot 9 augustus
Dinsdag t.e.m. zondag van 10u tot 17u
Maandag gesloten

Kosten: toegang 6,50 Euro

Info: www.rmv.nl

ERRATUM

I.V.A. Nieuwsbrief. 2004, 1 oktober- december
moet zijn: Instituut voor Amerikanistiek.

Nieuwsbrief. 2004, 1 januari- maart

Nepalese Ghurra

PERSBERICHTEN

Belgen graven op Paaseiland
 Van onze redacteur Jan Van Hove
 BRUSSEL 28/01/2004 © Copyright De Standaard

De Belgen blijven trouw aan het Paaseiland. Het monumentale beeld Pou Hakanononga, een van de topstukken van het Jubelparkmuseum in Brussel, schept een speciale band. Archeologen van het museum zijn net terug van een expeditie naar het eiland, waar ze twee ahu's of ceremoniële platforms onderzochten. De Belgische archeologen, Dirk Huyge en Nicolas Cauwe, konden twee jaar geleden een mooi succes melden. Zij slaagden erin het beeld van Pou Hakanononga, de „god van de tonijnvissers” die in 1935 aan boord van de Mercator naar ons land gebracht werd, te dateren. Onderzoek van houtskool en beenderen die ze verzamelden in de buurt van de vindplaats van het beeld, leerde hen dat het in de dertiende of de veertiende eeuw gemaakt werd, in het begin van de bouwexpansie op het Paaseiland. Tijdens hun jongste expeditie zetten ze het onderzoek van de plaats voort. Het is de zogeheten Ahu o Rongo, een van de platforms waar de bewoners hun beroemde moai of voorouderbeelden opstelden. Alle dorpen waren rond zo'n ahu gebouwd en de grootte van de beelden bepaalde de status van de gemeenschap. Juist door de symbolische waarde van de voorouderbeelden werden die een voor de hand liggend doelwit tijdens de burgeroorlog die meer dan een eeuw op het Paaseiland woedde. Alle beelden werden toen neergehaald.

„De overheid van het Paaseiland zou op Ahu o Rongo graag een reconstructie maken van de vroegere toestand, toen de voorouderbeelden nog rechtston- den”, zegt Dirk Huyge. „Het is immers een plaats waar de toeristen voorbijkomen. Er liggen nog twee beelden op de grond die in een goede toestand zijn. Met het oog op die reconstructie vroegen ze ons de staat van het monument te onderzoeken. Wij hebben een testopgraving gedaan. Daaruit blijkt dat het platform, dat uit zeekeien is opgebouwd, nog steeds een stevige structuur heeft. ”Toch zijn de archeologen van het Jubelparkmuseum niet gewonnen voor een reconstructie. „We zijn bang voor Disney-archeologie”, zegt Dirk Huyge. „We hebben onvoldoende gegevens om zeker te zijn dat een reconstructie beantwoordt aan een reële vroegere toestand. In 1850 waren alle ahu's op het Paaseiland verwoest. Er zijn er nu een stuk of vijf gereconstrueerd en dat is volgens

ons genoeg. Wij stellen voor Ahu o Rongo in zijn huidige toestand te restaureren en te bewaren. De plek geeft een beeld van een historische fase - de burgeroorlog en zijn verwoestingen - die op zich respect verdient.” Ahu o Rongo is bovendien interessant omdat er zich twee overlappende „ahu's” uit verschillende perioden bevinden. Er zit aan de plek een verhaal vast dat een breed publiek kan interesseren. De tweede opgraving van de expeditie had plaats op de kliffen van de zuidkust, waar je een spectaculair uitzicht hebt over de Stille Oceaan. De Belgische archeologen onderzochten er Ahu o Tuki, een tot voor kort onbekende ahu die voor het eerst werd opgemerkt door Franse wetenschappers die de flora van het Paaseiland kwamen bestuderen. Zij signaleerden het bestaan van een muur, die waarschijnlijk behoorde tot een bouwwerk dat door erosie grotendeels verdwenen is. „Ahu o Tuki werd in de loop van de tijd bedolven”, zegt Dirk Huyge. „Aan de hand van houtskool die we in verschillende lagen gevonden hebben, kunnen we de bewoningsfasen reconstrueren. We vonden onder meer overblijfselen in basalt die erop wijzen dat op de plaats een atelier gewerkt heeft waar werktuigen gemaakt werden. Basalt gebruikte men voor vishaken, maar ook voor bijlen en houwelen. Met werktuigen in basalt bewerkte men de tufsteen waaruit de grote voorouderbeelden gemaakt zijn.” De mooiste vondst in de buurt van Ahu o Tuki is een schijf in wit koraal met een diameter van tien centimeter. Het is een oog van een voorouderbeeld dat op de ahu moet gestaan hebben. De bewoners van het Paaseiland plaatsten bij feestelijke gelegenheden ogen in hun voorouderbeelden, met pupillen van obsidiaan of rode tuf. „Het is een geluk dat we de plek onderzocht hebben”, zegt Dirk Huyge. „Binnen afzienbare tijd zullen alle overblijfselen door het water meegesleurd en in de zee verdwenen zijn.”

Descubren valiosos monumentos mayas
 SERGIO DE LEON / Associated Press Miami Herald
 GUATEMALA 26/04/2004

Un equipo de arqueólogos guatemaltecos y estadounidenses hallaron dos importantes monumentos mayas, un marcador de juego de pelota y un panel con hermosas imágenes y jeroglíficos, en el palacio de Cancuén al norte de Guatemala, informaron fuentes

oficiales.

Cancuén es uno de los más grandes palacios mayas descubiertos, construido entre los años 765 y 790 D.C. por el rey Taj Chan Ahk y se ubica en el noroeste del departamento del Petén, a la ribera del río La Pasión, a unos 200 kilómetros al norte de la capital. Su estratégica posición convirtió la ciudad en centro de control entre las tierras altas del sur de Centroamérica y la floreciente civilización maya entre los años 500 A.C y 850 D.C.

Las excavaciones son realizadas por arqueólogos de la universidad de Vanderbilt y del ministerio guatemalteco de Cultura con el auspicio de la National Geographic Society, bajo la dirección del catedrático de la universidad estadounidense, el arqueólogo Arthur A. Demarest.

Los artefactos descubiertos ofrecen valiosa información de los 30 años que precedieron el colapso de esa civilización. El marcador del juego de pelota descubierto es un enorme altar que pesa unas 500 libras. El ministro de Cultura Manuel Salazar Tezahuic y el embajador de Estados Unidos John Hamilton colaboraron en las últimas excavaciones y ayudaron simbólicamente a desenterrarlo al visitar el sitio el 16 de abril. Otros dos altares similares han sido localizados en el campo. El primero fue extraído en 1905 y se encuentra en exposición en el museo de Arqueología de esta capital, mientras que el segundo fue robado por saqueadores pero fue recuperado en una operación policial en octubre pasado. Los tres altares muestran detalles grabados del rey Taj jugando contra gobernantes visitantes. El reciente hallazgo fue trasladado al museo de Arqueología de esta capital para su limpieza y restauración final. El ministro Salazar Tezahuic, de origen Cakchiquel, también

anunció el encuentro de un panel cuadrado de piedra de 100 libras de peso del mismo campo de juego, que está cubierto con bellas imágenes y jeroglíficos que retratan ceremonias de los reyes mayas. El experto en interpretación de jeroglíficos mayas guatemalteco Federico Fahsen se refirió al hallazgo como “una de las grandes obras maestras del arte maya descubiertas... Las imágenes de los monarcas y el texto histórico están profunda y finamente esculpidos en alto relieve y se preservaron milagrosamente”. Muestran al soberano Taj Chan Ahk presidiendo una ceremonia en la plaza real de la segunda capital de su territorio, la ciudad de Machaquila, a unos 40 kilómetros al norte de Cancuén. Aparece sentado en un trono y símbolo de la tierra con un rey subordinado y otro oficial. Data de las postrimerías del siglo XIII DC y según Demarest, confirma la interpretación de Fahsen del poderío que ejercía Taj en el valle del río La Pasión. “En el tiempo en que la mayoría de otras grandes ciudades del mundo Maya estaba declinando o colapsando, Taj Chan Ahk expandió su reinado a través de alianzas, matrimonios reales y una política astuta”, explicó Demarest. Añadió que “en este particular campo de pelota, los juegos y los monumentos que los describen eran verdaderas 'oportunidades fotográficas' celebrando la creación de alianzas entre el amo de Cancuén y reyes vasallos y nobles”. El juego de pelota maya era frecuentemente un evento político o religioso, más que un deporte en su concepción actual. Se parecía al fútbol, pero los jugadores podían golpear el balón con las caderas, rodillas y codos. El rey de Cancuén “usó su campo de pelota y su palacio real para legitimizar su poder y facilitar sus maquiavélicas políticas”, dijo Demarest.

Recent ontdekt paneel met koning Taj Chan Ahk en twee ondergeschikten. Cancuén - Guatemala

Ontdekking van intacte begraafplaats in Peru
BRUSSEL 03/06/2004 *De Standaard*

Een ploeg van Belgische en Peruviaanse archeologen heeft op de monumentale site van Pachacamac in Peru een intacte begraafplaats ontdekt. De vondst bevestigt dat de Inca- en pre-Incaculturen mensenoffers brachten.

Het team werd geleid door Peter Eeckhout, een professor aan de Universit  Libre de Bruxelles (ULB). De archeologen ontdekten de begraafplaats kort voordat ze hun opgravingen op de site van Pachacamac, dertig kilometer ten zuiden van Lima, wilden beëindigen. Op twee meter diepte vonden zij een grote hoeveelheid menselijke beenderen en schedels die tussen de zevende eeuw en het einde van de vijftiende eeuw te dateren zijn, dus voor de Spaanse veroveringen in Zuid-Amerika. Het gaat om resten van kinderen en volwassenen. „De vondst is een archeologisch bewijs van de mensenoffers, waarvan het bestaan al langer bekend was”, zegt Peter Eeckhout.

Het team van Eeckhout onderzocht in Pachacamac, dertig kilometer ten zuiden van Lima, een complex van piramiden en straatjes. Pachacamac - een Quetchua-woord dat „bezielde wereld” betekent - was in het pre-Incatijdperk een van de belangrijkste heilige steden aan de kust van Peru. Het onderzoek, dat met Belgisch en Amerikaans geld gefinancierd wordt, is toegespitst op de Ychsma-cultuur. De archeologen zetten begin volgend jaar de opgravingen op de site voort om meer te weten te komen over de herkomst van de menselijke resten. Het Ychsma-project loopt tot 2007.
(jvh)

Datering

Eos. 2004, juni/ Archéologia. 2004, 411 (mei).

Amerikaanse en Duitse geleerden ontwikkelden een nieuwe methode om artefacten van 100 tot 100.000 jaar oud nauwkeurig te dateren. Deze nieuwe methode heet kwartshydratatedatering en is gebaseerd op een natuurlijk fenomeen dat optreedt wanneer een stuk kwarts (gebruikt als artefact) breekt.

Na verloop van tijd dringt water in de nieuwe vlakken van het gesteente en vormt er zich een hydratielaag. Door de dikte van deze laag te meten kan men, binnen een marge van 20 tot 35%, te weten komen wanneer de kwarts gebroken of bewerkt werd.

Volgens de wetenschappers kan de methode ook worden gebruikt om vervalsingen te ontmaskeren.

Proefondervindelijk (door vergelijking met 100% betrouwbaar gedateerde voorwerpen) is de degelijkheid van deze methode bewezen, zeker wat de tijdsperiode van 50.000 tot 100.000 jaar betreft.

Rigoberta Menchú.

De Morgen 02/01/04 - 19/04/04

Nobelprijswinnares R. Menchú is op verzoek van de Guatemalteekse president O. Berger in de Guatemalteekse regering gestapt. Haar belangrijkste taak zal er in bestaan werk te maken van de toepassing van de vredesakkoorden van 1996. Haar intrede in de rechtse regering is echter door velen bekritiseerd

Braziliaanse Indianen doden diamantzoekers.

De Morgen 21/04/04

In het noordwesten van Brazilië hebben leden van de Cintas Largas-stam in april ll. verschillende diamantzoekers gedood. Zij vielen de garimpeiros aan omdat die hun reservaat, Roosevelt, waren binnengevallen. Dit conflict in de deelstaat Rondonia illustreert wat er voor alle Indianen in Brazilië op het spel staat. Jaren geleden begonnen de eerste diamantzoekers door te dringen in de afgelegen gebieden van de Cintas Largas. Als gevolg van het geweld dat hiermee gepaard ging, de ziekten die ze verspreiden en de vervuiling die de illegale mijnbouwactiviteiten veroorzaakten, is het aantal Cintas Largas de voorbije decennia geslonken van ong. 5.000 tot amper 1.300

“Met hun handen en hun ogen”

Bulletin van de Vrienden van het Etnografisch Museum Antwerpen/ R.P.

De Mayatextiel-tentoonstelling in het Etnografisch Museum Antwerpen (juni 2003- januari 2004) kende een groot succes. Het werd een kleurige en boeiende tentoonstelling die op verschillende niveaus te beleven viel. Er werden speciale rondleidingen en ateliers uitgewerkt voor het grote publiek maar ook voor aparte doelgroepen. Zo bezochten uiteenlopende groepen als weefsters, vroedvrouwen, Zuid- en Centraal Amerikaanse allochtonen, studenten Spaans en andere belangstellenden deze tentoonstelling en ontdekten tevens dit belangrijke Antwerpse museum. De verantwoordelijken voor de tentoonstelling mevrouw Mireille Holsbeke (van het E.M.A.) en zeker niet te vergeten ons eigen bestuurslid mevrouw Julia Montoya verdienen dan ook alle lof voor hun prestatie.

RECENT VERSCHENEN

RAYMOND PAESHUYS

TIJDSCHRIFTEN

American archaeology. 2004, 1 (Spring)

- Stewart, Tamara. The grand enigmas of Casas Grandes. Blz. 12- 18, geïll.
(Paquimé-kultuur/ Zuidwesten Noord-Am.-Mexico/ archeologie)
- Witze, Alexandra. The mysterie of the megafauna. Blz. 19-25, geïll.
(Paleo-Indianen/ Noord-Am. alg./ etnozoölogie)
- Dold, Catherine. This very old house. Blz. 26- 31, geïll.
(Folsom-kultuur ~ Paleo-Indianen/ Vlakten en Prairiegebied/ bouwkunst)

Archaeology. 2003, 6 (nov-dec)

- Jennings, Justin. Ruins on the rapids. Blz. 30- 35, geïll.
(Andesgebied- Peru/ reisgidsen en -beschrijvingen)
- Gidwitz, Tom. Picture perfect. Blz. 42- 49, geïll.
(Maya/ Meso-Amerika/ fotografie ~ Justin & Barbara Kerr)

Archaeology. 2004, 1 (jan-feb)

- Chaco's far-flung cornfield come to light. Blz. 10, geïll.
(Ancestral Pueblo Culture [Anasazi]/ Zuidwesten Noord-Am./ landbouw)
- Hill, Erica. Battles of Cerro Sechin. Blz. 36- 39, geïll.
(Cerro Sechin/ Andesgebied- Peru/ cultuurgeschiedenis)
- Milanich, J.T. Osceola's head. Blz. 48- 53, geïll.
(Seminole/ Zuidoosten Noord-Am./ Indiaans verzet ~ Osceola)

Archaeology. 2004, 2 (mrt-apr)

- Gidwitz, T. Secrets in the cinders; how native Americans survived an 11th century volcanic eruption. Blz. 46- 52, geïll.
(Sinagua-kultuur/ Zuidwesten Noord-Am./ ecologie ~ landbouw)

Archaeology. 2004, 3 (mei-jun)

- Romey, K.M. Diving the Maya underworld. Blz. 16- 23, geïll.
(Maya/ Meso-Amerika- Mexico/ godsdienst ~ cenotes)
[www.archaeology.org/interactive/cenotes]

Archéologia. 2003, 406 (dec)

- Hadjouis, Dj. Traces de maladies protohistoriques dans des inhumations en silos. Blz. 42- 49, geïll.
(begrafenisgebruiken ~ geneeskunde)

Archéologia. 2004, 409 (mrt)

- Pigeaud, Romain. Une nouvelle civilisation andine. Blz. 36- 45, geïll.
(La Florida-kultuur/ Amazonia- Ecuador/ archeologie)

Archéologia. 2004, 411 (mei)

- Pigeaud, R. Le mammoth, ce vieux complice. Blz. 28- 35, geïll.
(etnozoölogie) [www.mammothus.org]
- Lecoq, P. & E. Duffait. Choq k'Iraw; un nouveau Machu Picchu? Blz. 50- 63, geïll.
(Inca/ Andesgebied- Peru/ bouwkunst)
[www.peru-pictures.org/fotos-peru-fotos-choquequirao]

Bulletin [van] De Vrienden van het Etnografisch Museum Antwerpen. 2003, 3- 4

- Ingels, Tamara. De sjamaan als drager van cultuur. Blz. 2- 11, geïll.
(sjamanisme ~ kunst ~ verzamelingen ~ musea- Etnografisch museum Antwerpen)

Dossiers d'archéologie. 2004, 293 (mei)

- Le Népal; au pays de Kathmandu. Blz. 1- 93, geïll.
(Azië- Nepal/ kunst ~ godsdienst)

Eos. 2004, 6

- Wolkers, H. Steen, wind & water. Blz. 48- 54, geïll.
(Ancestral Pueblo Culture/ Zuidwesten Noord-Am./ reisgidsen en -beschrijvingen)

Eskimo. 2003- 2004, jrg. 59, 65

- Brandson, Lorraine. Nourriture locale- nourriture vitale; I. Blz. 7- 12, geïll.
(Inuit/ Arctisch gebied/ voedsel)
- Laugrand, Frédéric. Mourir et renaître; la réception du christianisme par les Inuit de l'Arctique de l'Est canadien (1890- 1940). Blz. 16- 20, geïll.
(Inuit/ Arctisch gebied- Canada/ godsdienst ~ missie en zending)

Eskimo. 2003- 2004, jrg. 59, 66

- Sprott, Bob. La mort dans le Nord. Blz. 3- 6

(Inuit/ Arctisch gebied/ dood ~ godsdienst)
Brandson, Lorraine. Nourriture du pays - nourriture de vie; II. Blz. 7- 13, geïll.
(Inuit/ Arctisch gebied/ voedsel ~ jacht)

Géo. 2004, 303 (mei)

Prolongeau, H. Rigoberta Menchú; l'ambassadrice de la cause maya. Blz. 64- 70, geïll.
(Maya/ Meso-Amerika- Guatemala/ huidige problematiek ~ R. Menchú)
Prolongeau, H. En Amérique du Sud elles combattent pour les peuples amérindiens. Blz. 70- 71, geïll.
(Ona ~ Embera ~ Arhuaco ~ Lokono/ Zuid-Amerika/ huidige problematiek ~ L. Kiepja ~ E. Yagari- Gonzalez ~ L. Zalabata ~ B. Wyngaerde)

Informant, De. 2003, 58 (okt-dec)

Boliviacentrum breekt lans voor het cocablad. Blz. 5- 6, geïll.
(Andesgebied- Bolivia/ etnobotanie)

Informant, De. 2004, 59 (feb-apr)

ISALP; respect voor cultuur Andesbewoner centraal in ontwikkelingsstrategie. Blz. 4, geïll.
(Andesgebied/ huidige problematiek ~ landbouw)

National geographic. 2003, december

Kaufmann, Carol. Sistine chapel of the early Maya. Blz. 72- 77, geïll.
(Maya/ Meso-Amerika/ kunst ~ schilderkunst)

National geographic. 2004, may

Tarpy, Cl. Place of the standing stones; unearthing a king from the dawn of the Maya. Blz. 66- 79, geïll.
(Maya/ Meso-Amerika- Guatemala/ kunst ~ cultuurgeschiedenis)
[nationalgeographic.com/magazine/0405]

---

*National geographic. Nederland- België.
2004, januari*

Aarsbergen, A. Kuifje bij de Inca's. Blz. XII-XVIII, geïll.
(Inca/ Andesgebied/ strips)
Worrall, S. Verloren beschaving. Blz. XIX- XX, geïll.
(Tehuelche/ Zuidelijk Zuid-Am.- Argentinië/ rotskunst)
Worrall, S. Land van de levende wind. Blz. 48- 75, geïll.
(Zuidelijk Zuid-Am.- Patagonië/ reisgidsen en - beschrijvingen)

---

*National geographic. Nederland- België.
2004, februari*

Frost, P. Mysterieuze berg van de Inca's. Blz. 62- 77, geïll.
(Inca/ Andesgebied- Peru/ cultuurgeschiedenis)
[nationalgeographic.be]

---

*National geographic. Nederland- België.
2004, maart*

Morell, V. Het Atlantisch regenwoud van Brazilië. Blz. 2- 23, geïll.
(Oostelijk Zuid-Am./ ecologie)
Davis, W. Canada's grote leegte. Blz. 102- 121, geïll.
(Tahltan/ Subarctisch gebied/ reisgidsen en - beschrijvingen)

---

*National geographic. Nederland- België.
2004, mei*

Tarpy, Cl. Graf van de staande stenen. Blz. 54- 67, geïll.
(Maya/ Meso-Amerika- Guatemala/ kunst ~ cultuurgeschiedenis)

Science. 2003, vol. 302, 5648

Fedoroff, N.V. Prehistoric GM corn. Blz. 1158- 1159, geïll.
(Am. alg./ voedsel ~ etnobotanie)

Science. 2004, vol. 303, 5654

Stone, R. A surprising survival story in the Siberian arctic. Blz. 33, geïll.
(Yana-kultuur ~ Paleo-Indianen/ Azië- Siberië- Noord- Amerika/ archeologie)
The Yana RHS site: humans in the Arctic before the last glacial maximum. Blz. 52- 56, geïll.
(Yana-kultuur ~ Paleo-Indianen/ Azië- Siberië ~ Noord- Amerika/ archeologie)

Science. 2004, vol. 303, 5662

Pennisi, E. Speaking in tongues. Blz. 1321- 1323, geïll.
(Am. alg./ taal)

Sequoyah magazine. 2004, 1

Newsflash USA-Canada-Zuid Amerika. Blz. 1- 5 (huidige problematiek)

Spiegel historiael. 2004, 2

Marijnen, M. Realitische portretten van Nederlands Brazilië; het werk van Albert Eckhout (1610-1666). Blz. 56- 58, geïll.
(Tupinamba ~ Tarairu/ Oostelijk Zuid-Am.- Brazilië/ schilderkunst ~ A. Eckhout)

Vergeeten volken. 2003, 69 (nov-dec)

KWIA in actie: Noord-Amerika- Guatemala- Honduras- Ecuador- Peru. Blz. 3- 8, geïll.

(Shoshone ~ Quiché ~ Lenca ~ Shuar/ Amerika- alg./ huidige problematiek)

Bosman, J. Dossier Mexico. Blz. 9- 15, geïll.

(Meso-Amerika- Mexico/ huidige problematiek)

Bosman, J. Inheemse macht - Ecuador/ Bolivia. Blz. 16- 20, geïll.

(Andesgebied- Ecuador ~ Andesgebied- Bolivia/ huidige problematiek)

KWIA kort: VS- Canada- Argentinië- Brazilië- Ecuador- Colombia. Blz. 21- 26.

(Hopi ~ Navajo ~ Dogrib ~ Haida ~ Wichi ~ Panara ~ Nukak/ Am. alg./ huidige problematiek)

Vergeeten volken. 2004, 70 (jan-mrt)

Kwia kort: Paraguay- Guatemala- Ecuador. Blz. 5- 6. (Ayoreo/ Am. alg/ huidige problematiek)

Bosman, J. & K. Dewaele. Landhervorming vanuit Maya-visie. Blz. 11- 13, geïll.

(Maya/ Meso-Amerika- Guatemala/ landbouw ~ huidige problematiek)

Vermader, W. Op bezoek bij de Kichwa Indianen van Sarayacu - Chicha drinken bij de Kichwa. Blz. 22- 23, geïll.

(Kichwa/ Amazonia- Ecuador/ reisgidsen en - beschrijvingen ~ drank en genotmiddelen)

Vitrine. 2004, 3 (apr-mei)

Quarles van Ufford, A. Indianen in Den Haag; tentoonstelling 'In Brazilië met A. Eckhout'. Blz. 12- 17, geïll.

(Amazonia- Brazilië/ schilderkunst ~ A. Eckhout)

Vonk. 2004, 206 (feb)

Enrique, L. De Zapatistische opstand tien jaar later, een interview. Blz. 8, geïll.

(Meso-Amerika- Mexico/ politiek)

BOEKEN

Bouchard, J.-Fr. & P. Usselman. Trois millénaires de civilisation entre Colombie et Equateur; la région de Tumaco La Tolita. 154 blz., geïll. Paris, CNRS, 2003. (23 Euro)

Matos Moctezuma, E. & F. Solis Olguin. Aztèques. 472 blz., geïll. Paris, Citadelles & Mozenod, 2003. (75 Euro)

Oswalt, W.H. This land was theirs; a study of Native Americans. 576 blz., geïll. Oxford, Univ. Press, 2004 (7e druk)

(ISBN 0-19517514-X _ £ 35,99)

Owusu, H. Symbolen van de Inka, Maya en Azteken. 285 blz., geïll. Hoevelaken, Verba, 2002.

(ISBN 90-5513-484-8 _ 7,40 Euro)

Taladorie, E. Les Mayas. 240 blz., geïll. Paris, Ed. du Chêne, 2003.

(45,50 Euro)

BIBLIOTHEEK

Wij ontvingen voor onze bibliotheek:

L'animal dans les arts non-européens; tentoonstellingscatalogus. 90 blz., geïll. Antw., Kon. Mij. voor Dierkunde, 1968. (Amerika- alg./ kunst ~ verzamelingen ~ musea- Etnografisch museum Antwerpen)

Tribus. 2003, vol. 52

Jaarboek van het Linden-museum Stuttgart. 286 blz., geïll. Met bijdragen over Bali, Ngaju-Dayak uit Kalimantan, bronzen en munten uit Oost- Iran en Centraal- Azië, Batakhandschriften uit Sumatra, messingobjecten uit Nigeria, zoutwinning in Transvaal. Verder: Brinkmann, Ch. Auf Spurensuche nach "unseren Indianern" Blz. 73- 79, geïll.

(Noord-Am./ verzamelingen ~ beeldvorming)

Bujok, E. Der Aufzug der Königin Amerika" in Stuttgart 1599. Blz. 80- 110, geïll.

(Amerika- alg./ beeldvorming)

Gascriis in Bolivia; een volk beschermt haar bodemschatten. 24 blz., geïll. Antw., Boliviacentrum, 2004.

(Andesgebied- Bolivia/ huidige problematiek ~ economie)

Van de *University of Oklahoma Press* ontvingen wij de *Lente-Zomercatalogus 2004*. Hieruit de, voor ons, belangrijkste publicaties.

Meer info: R.Paeshuys 03.248.05.53 of

paesh.lievens@skynet.be

Banks, D. & R. Erdoes. Ojibwa warrior.

Nichols, R.L. American Indians in U.S. history.

Greene, J.A. Washita.

Sundstrom, L. Storied stone; Indian rock art in the Black Hills country.

Coldsmith, D. The pipestone quest, a novel.

Hoig, S. The Western odyssey of John Simpson Smith, frontiersman and Indian interpreter.

Bright, W. Native American placenames of the United States.

Gaff, A.D. Bayonets in the wilderness; Anthony Wayne's legion in the old Northwest.

Reyhner, J. & J. Eder. American Indian education.

Pratt, R.H. Battlefield and classroom; four decades with the American Indian, 1867- 1904.

Innes, P. e.a. Beginning Creek.

Fitz, B. Silko†; writing storyteller and Medicine Woman.

Kilpatrick, J. (ed.) Louis Owens.

Wischmann, L. Frontier diplomats; A. Culbertson and Natoyist-Siksinaí among the Blackfeet.

Norgren, J. The Cherokee cases.

Varese, St. Salt of the mountain; Campa Ashaninka history and resistance in the Peruvian jungle.